**Prof. univ. dr. Simona Cristea**

# DOCTRINE JURIDICE

***Ediția a VII-a***
***revizuită şi adăugită***

**Universul Juridic**
Bucureşti
-2017-

# CAPITOLUL I
# NOȚIUNEA DE DOCTRINE JURIDICE. APARTENENȚA DISCIPLINEI *DOCTRINE JURIDICE* LA SISTEMUL ŞTIINȚEI DREPTULUI

Se spune că trăim din ce în ce mai mult sub imperiul dreptului[1], că instituțiile sale se succed în viața noastră de când ne naştem, ca un cortegiu nesfârşit. Însă, instituțiile juridice nu au fost formulate dintr-o dată în ştiința dreptului, ele sunt rezultatul cristalizării gândirii juridice şi se bazează pe principii, teorii, curente, pe adevărate sisteme juridice.

Dreptul nu poate fi conceput fără cunoaşterea acestor principii şi teorii, deoarece ele explică evoluția lui în timp, nevoia permanentă de adaptare la realitățile sociale şi găsirea celor mai adecvate soluții.

Tradițional, au fost trei mari preocupări ale gândirii juridice[2]:

---

[1] Michel Troper, *La Philosophie du droit,* PUF, Paris, 2003, p. 3.

[2] Michel Villey, *La Formation de la pensée juridique moderne,* PUF, Paris, 2003, p. 51 şi 52.

– cele legate de definirea dreptului sau ontologia juridică;

– izvoarele dreptului[1];

– axiologie juridică (principiile care guvernează conținutul dreptului).

Definirea dreptului a însemnat, implicit şi definirea conceptelor, a categoriilor sale fundamentale.

În ceea ce priveşte doctrinele juridice, vom formula mai întâi o definiție a acestora (I), prezentând apoi, locul şi rolul lor în sistemul ştiinței dreptului (II), arătând relația dintre acestea şi teoria generală a dreptului, relația cu filosofia dreptului, continuând cu obiectul de studiu al disciplinei (III), scopul acesteia (IV), starea disciplinei în învățământul juridic (V).

### *I. Definiția doctrinelor juridice*

Termenul de doctrină poate comporta mai multe *accepțiuni.* Astfel, într-un prim sens, prin doctrină

[1] După unii autori, această a doua mare linie a gândirii juridice se numeşte metodologie. A se vedea în acest sens, Michel Villey, *op. cit.*, p. 51.

înțelegem „opiniile emise asupra dreptului de persoane care au funcția de a-l studia (profesori, magistrați, avocați etc.”[1]. Este vorba despre sensul de izvor de drept, adică opiniile profesorilor sau ale savanților *(communis opinio doctorum)*, fiind opus celui de jurisprudență, cutumă sau lege.

În sens obişnuit, prin doctrină înțelegem o opinie exprimată asupra unei chestiuni particulare[2].

*Termenul de doctrină, folosit la plural (doctrine juridice) desemnează, într-un alt sens, totalitatea teoriilor, curentelor, şcolilor cu privire la fenomenul juridic.* Acesta este sensul care ne interesează.

De asemenea, trebuie să facem o distincție între doctrina clasică şi doctrina modernă. Doctrina clasică era preocupată de exegeza textelor legale (în special, a Codului civil) şi cuprindea operele apărute până la sfârşitul secolului al XIX-lea, având la bază ideologia liberală. Doctrina modernă sau doctrina secolului al

[1] François Terré, *Introduction générale au droit,* 6e édition, Dalloz, Paris, 2003, p. 153.

[2] *Idem,* p. 154.